

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เป็นนวัตกรรมทางการบริหารที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างและพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดและองค์ประกอบในการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ (R_1) ระยะที่ 2 การออกแบบและปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ (D_1) ระยะที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลรูปแบบการบริหารโรงเรียน (R_2) และประเมินปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ (D_2) ดังรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดและองค์ประกอบในการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้องค์ประกอบหลัก (Main Component) ที่จะนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Document Analysis)

หน่วยในการวิเคราะห์ขั้นตอนนี้ คือ เอกสารวิชาการ รายงานการวิจัย สื่อ บทความหรือฐานข้อมูลอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.1 ขอบเขตเนื้อหาในการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีขอบข่ายครอบคลุมองค์ความรู้เกี่ยวกับประสิทธิภาพโรงเรียน รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ การวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

1.2 ผู้วิจัยใช้ผลการวิเคราะห์จากข้อ 1.1 เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิผล และรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการสังเคราะห์องค์ประกอบ และสำรวจสภาพการบริหารโรงเรียนในการวิจัยขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียนจนเกิดผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ได้ทราบขั้นตอนการพัฒนาหาวิธีการพัฒนา และหาองค์ประกอบที่เหมาะสม ตลอดจนข้อเสนอนโยบายอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ดังนั้นการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจึงให้ครอบคลุม 3 กลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้ดังนี้

1. กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือมีประสบการณ์การสอนในสถาบันอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์
2. กลุ่มผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ
3. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ

วิธีการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามหลักไว้ส่วนหนึ่งและเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในระหว่างสัมภาษณ์สามารถตั้งคำถามเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ประเด็นคำถามหลักได้ผ่านการตรวจสอบและเห็นชอบจากคณะที่ปรึกษาการทำวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ เพื่อหาข้อสรุปสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ผู้วิจัยได้บันทึกการสัมภาษณ์ลงในเครื่องบันทึกเสียง แล้วนำไปถอดเทปหาข้อสรุปในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study)

การวิจัยในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบและวิธีการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล จากการดำเนินการในขั้นตอนที่ 1-2 มาเป็นพื้นฐานในการออกแบบการสำรวจมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 181 โรงเรียน 181 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 123 คน

2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อวัดพฤติกรรมที่แสดงถึงการบริหารโรงเรียน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารโรงเรียน มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติและแสดงออกอยู่ในระดับ “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “น้อย” และ “น้อยที่สุด” ตามลำดับ และมีความหมายเชิงปริมาณเป็น 5,4,3,2,1 ตามลำดับ

การตรวจคุณภาพแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการตรวจความตรงตามเนื้อหา ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำเอาแบบสอบถามฉบับร่างเสนอคณะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเป็นเบื้องต้น ภายหลังมีการปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้นแล้วจึงได้นำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยอาศัยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งประกอบด้วย

1) กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือมีประสบการณ์การสอนในสถาบันอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์

2) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ

3) กลุ่มศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การนิเทศงานในโรงเรียนประถมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ

พิจารณาค่าความสอดคล้องของข้อความรายข้อกับนิยามศัพท์เฉพาะองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล แล้วหาค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency: IOC) โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และจากผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีคุณภาพด้านความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อแสดงถึงการคงเส้นคงวาของการวัดและอำนาจจำแนกรายข้อซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงความสามารถในการแยกผู้ที่บริหารโรงเรียนได้มีประสิทธิผลสูงและต่างออกจากกันได้ การตรวจสอบ

คุณภาพในส่วนนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะและธรรมชาติของผู้ให้ข้อมูลใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างการวิจัยมากที่สุด จำนวน 50 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.40-0.81 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 และรายด้าน ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.84-0.90 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน เท่ากับ 0.986

2. ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.83-0.96 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน เท่ากับ 0.995

3. ด้านการบริหารเชิงระบบ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.67-0.96 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน เท่ากับ 0.982

4. ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.52-0.90 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน เท่ากับ 0.980

5. ด้านหลักธรรมาภิบาล มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.84-0.89 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน เท่ากับ 0.986

ผู้วิจัยได้รายงานผลการพัฒนาเครื่องมือการวิจัยต่อคณะที่ปรึกษา หลังจากนั้นจึงได้ทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือจากโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 123 ฉบับ ระหว่างวันที่ 20-24 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2562

3.3 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมา แล้วนำไปจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาลงรหัสคะแนนและบันทึกข้อมูลลงในระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 จากแบบสอบถาม โดยการใช้ค่าความถี่และร้อยละ ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลการให้คะแนนตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 113-114)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	มีการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ “มากที่สุด”
3.51-4.50	มีการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ “มาก”
2.51-3.50	มีการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ “ปานกลาง”
1.51-2.50	มีการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ “น้อย”
1.00-1.50	มีการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ “น้อยที่สุด”

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.1.1 ร้อยละ โดยใช้สูตร (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2551, หน้า 283)

สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2553, หน้า 143)

สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนคะแนน หรือจำนวนคะแนนทั้งหมด

5.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2553, หน้า 160-

สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนในแต่ละข้อ ยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนผู้ตอบข้อคำถามทั้งหมด

5.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

5.2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ (Item-Total Correlation) โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้ (เกณฑ์การคัดเลือกคือมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.257 ขึ้นไป) (อนุวัติ คุณแก้ว, 2559, หน้า 146)

สูตร

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบสอบถามรายด้าน
 $\sum Y$ แทน คะแนนรวมของแบบสอบถามรายข้อ
 $\sum X^2$ แทน คะแนนรวมของแบบสอบถามรายด้านแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $\sum Y^2$ แทน คะแนนรวมของแบบสอบถามรายข้อยกกำลังสอง
 $\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างรายด้านกับรายข้อ
 N แทน จำนวนทั้งหมด

5.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α -Coefficient) (อนุวัติ คุณแก้ว, 2559, หน้า 149)

สูตร

$$\alpha = \left(\frac{K}{K-1} \right) \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	แทน จำนวนข้อคำถาม
$\sum S_i^2$	แทน คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

ในระยณะนี้ต้องค้ประกอบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและทำให้ทราบระดับการปฏิบัติการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละองค์ประกอบเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปสร้างและพัฒนาารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในระยณะต่อไป

ระยณะที่ 2 การออกแบบและปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

ขั้นตอนที่ 1 การร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

ในการร่างรูปแบบนั้น ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและวิธีการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล มาเป็นกรอบแนวทางการร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย กระบวนการพัฒนา ชุดการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ และการติดตามประเมินผล หลังจากนั้นได้นำร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลไปขอรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ การเลือกผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือมีประสบการณ์การสอนในสถาบันอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์
2. กลุ่มผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ
3. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเข้ามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ

4. กลุ่มศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การนิเทศงานในโรงเรียนประถมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลด้วยตนเองจนแล้วเสร็จ

ขั้นตอนที่ 2 การปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

ผู้วิจัยได้นำเอาความคิดและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน ดังนี้

1. นำประเด็นสำคัญที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและวิธีการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลมาสรุปประเด็นสำคัญหลังจากนั้นดำเนินการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

2. กำหนดกรอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและจัดทำชุดพัฒนาการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลทั้ง 5 ด้าน พร้อมทั้งเอกสารรายงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนา โดยมีการจัดเรียงลำดับของเอกสารประกอบรายงานวิจัยเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการทำกิจกรรมการพัฒนาโดยเริ่มต้นจากด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารเชิงระบบ ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ และด้านหลักธรรมาภิบาล

3. กำหนดรายละเอียดของชุดการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ และออกแบบกิจกรรมการพัฒนา

4. จัดทำเอกสารประกอบรายงานการวิจัย ซึ่งเป็นการรวบรวมเอารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) กระบวนการพัฒนา 4) ชุดการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ และ 5) การติดตามประเมินผล มารวมไว้ในเล่มเดียวกัน โดยเฉพาะส่วนที่เป็นชุดการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบนั้นจะมีปรากฏทั้งหมด 5 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 ด้านภาวะผู้นำ ชุดที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วม ชุดที่ 3 ด้านการบริหารเชิงระบบ ชุดที่ 4 ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ และชุดที่ 5 ด้านหลักธรรมาภิบาล ในแต่ละชุดจะประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการพัฒนา สื่อ และแหล่งเรียนรู้ เอกสารอ้างอิงและกิจกรรมการพัฒนา

ในระยะนี้จะได้ร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลเพื่อนำไปศึกษาและสรุปผลการศึกษาในระยะต่อไป

ระยะที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลรูปแบบการบริหารโรงเรียนและประเมินปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบการศึกษา

หลังจากที่ได้ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และได้สร้างเอกสารเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำเอารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลไปศึกษาใช้กับโรงเรียนบ้านเหล่าพัฒนา มีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง คือ ก่อนและหลังการศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่และอยู่ในวิสัยที่ผู้วิจัยสามารถดำเนินการพัฒนาได้

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการศึกษา

ลักษณะของการใส่สิ่งที่ต้องการศึกษา (Treatment : T) แบ่งออกเป็น 4 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 การปฐมนิเทศ การประเมินตนเอง และการเรียนรู้จากกรณีศึกษา

ขั้นที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ขั้นที่ 3 การฝึกปฏิบัติการ

ขั้นที่ 4 การติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 การสรุปผลการศึกษา

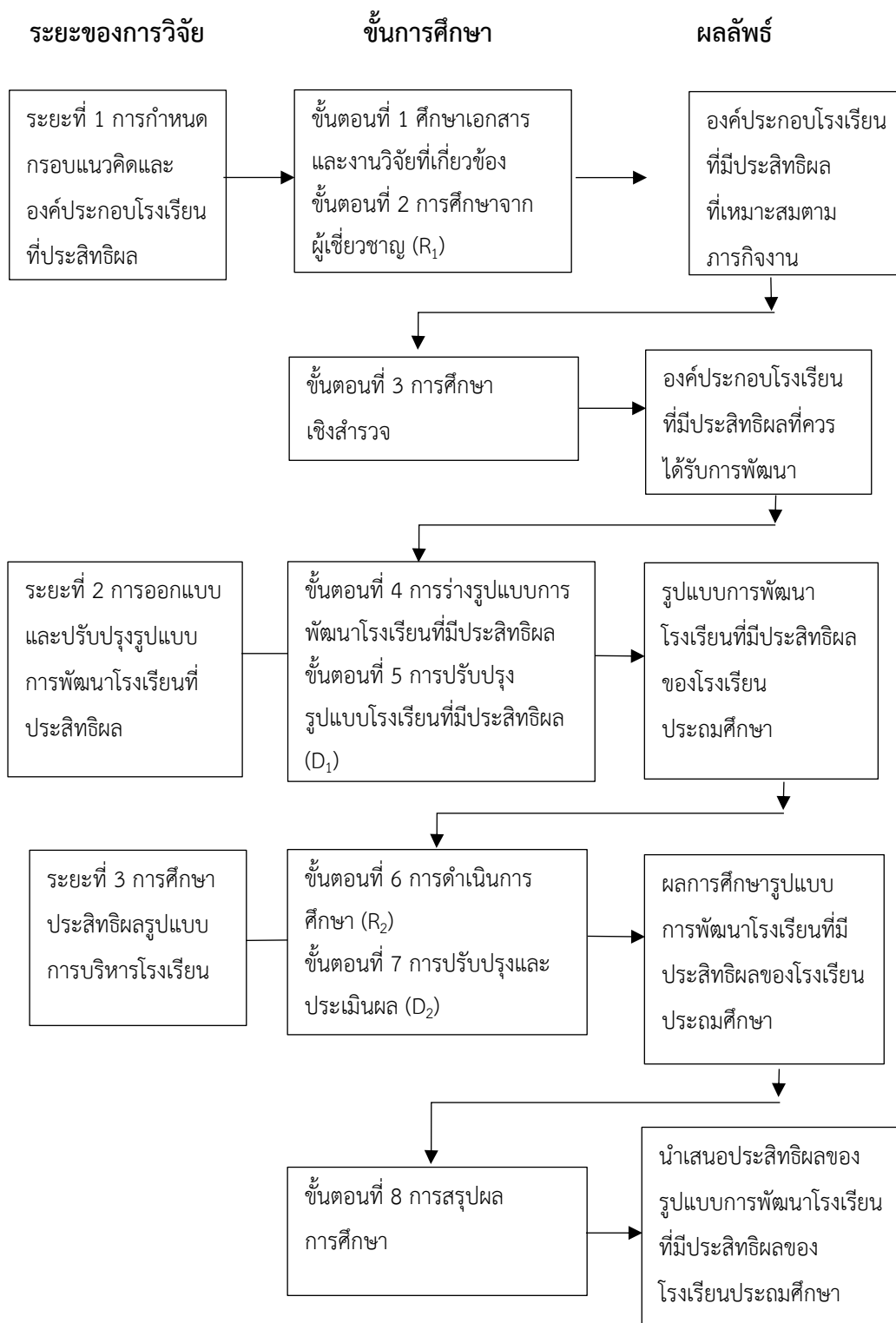
การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านเหล่าพัฒนาที่ใช้เป็นหน่วยศึกษาโดยการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนากิจการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลทั้งก่อนศึกษาและหลังศึกษา

2. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนากิจการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลตามรูปแบบกิจกรรมในระยะติดตามผลหลังการเข้าร่วมปฏิบัติการพัฒนา 2 ครั้ง คือ การประเมินครั้งที่ 1 ประเมินทันทีหลังจากการศึกษาฝึกปฏิบัติเสร็จโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนา

จากการวิจัยระยะนี้ได้รูปแบบการพัฒนากิจการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลที่ผ่านการปรับปรุงโดยมีองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) กระบวนการพัฒนา 4) ชุดการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ และ 5) การติดตามและประเมินผล

การดำเนินการวิจัยทั้ง 3 ระยะและแบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอน ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย